

BABIČKA

Převyprávěl Petr Prouza

Ilustroval Antonín Šplíchal

FRAGMENT

Babička

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Božena Němcová

Babička – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

BABIČKA

Božena Němcová

Převyprávěl Petr Prouza
Ilustroval Antonín Šplíchal

FRAGMENT

1. kapitola

Babička
Magdalena
Novotná
žila spokojeně ve své
rodné vesničce
Olešnici, kde ji
všichni dobře znali
a považovali si její
rozvážné moudrosti.
Poklidný koloběh
dnů v podhůří
Orlických hor však

pojednou zcela proměnil dopis od její nejstarší dcery Terezy. Obsahoval naléhavou prosbu, aby se k nim natrvalo přestěhovala do jejich nového bydliště na Starém bělidle u Ratibořic. Její manžel Jan Prošek přijal službu u tamější kněžny Zaháňské a i ona bude na zámku zaměstnána, takže by se jí pomoc babičky velmi hodila.

Po dlouhém váhání se babička rozhodla, že dceru vyslyší. Z Ratibořic

přijel koňský povoz a kočí naložil na vozík velkou malovanou truhlu, nezbytný kolovrat, pár dalších zavazadel a také košík se čtyřmi žlutými kuřátky i plátěný pytlík se dvěma koťátky. Dojatá babička se ještě rozloučila s nejbližšími sousedy a s pláčem opustila rodnou ves. To na Starém bělidle, jak se nazývá osamělé, nevysoké stavení v údolí poblíž řeky Úpy, děti vesele poskakovaly a nedočkavě vyhlížely příjezd dosud neznámé babičky. A když povoz

konečně dorazil, vítalo babičku celé osazenstvo – pan Prošek, paní Tereza, pomocnice Bětka s malou Adélkou v náručí, nejstarší vnučka Barunka, chlupci Jeník a Vilím, a kdo nesměl chybět, byli dva velcí psi, Sultán a Tyrl.

Babička se v novém domově rychle zabydlela a postupně přebírala péči o chod celého hospodářství do svých rukou. První, co si vzala výhradně na starost, bylo pečení chleba v kuchyňské peci. V jejím podání to byl úplný obřad, který se dětem velice zamlouval. Navíc každé vnučce dostalo voňavý bochánek plněný švestkami či jablky. Ale pozor! I drobeček chleba upadlý na zem se musel sebrat. Až jich bude celá hrst, hodí se rybám, mravencům či ptáčkům v lese. Stejně tak dohlížela babička i na pořádek venku. Když se třeba Barunka ošívala zvednout na cestě priváté husí píрко, hned jí babička připomněla přísloví: „Dobrá hospodyňka pro píрко i přes plot skočí.“

Babiččina světnička se hlavně navečer či za špatného počasí rychle stala pro děti tím nejoblíbenějším místem. A to ještě Barunka měla tu výsadu, že spávala s babičkou ve stejném pokoji, kde vedle velikých kamen, dvou lůžek podél stěn, stolu z lipového dřeva a kolovratu se nejvíc vyjímalala ona velká, malovaná truhla. Ach, tam bylo pokladů, které poutaly dětskou zvědavost! Spodní strana víka byla celičká polepená barevnými obrázky a modlitbičkami z poutí. Dále zde byly rozličné plátěné sáčky a škatulky skrývající šňůrky rudých granátů, sváteční růžence a další babiččiny pamětihodnosti. A dole v truhle krásně srovnané leželo babiččino prádlo a šatstvo.

2. kapitola

lété vstávala babička ve čtyři, v zimě v pět hodin. Pomodlila se a dobrou hodinku předla len na vřeténku kolovratu a přitom si propěvovala lidové písničky. Pak vyšla na zápraží s ošátkou plnou zrní pro drůbež. A to bylo znamení pro všechna zvířátka na Starém bělidle. Ve chlévcích zachrochtala prasata a zabučela kráva, přiběhly slepice i s kohoutem, hejno hus s malými housátky, klubko koček se babičce otíralo o nohy, nedočkavě kolem kroužili holubi a Sultán s Tyrlem bujně poskakovali a poštěkávali.

Ale jednou se babička na oba psy náramně rozhněvala. V jakémsi pomnutí se v noci prohrabali spodem do kůlny a roztrhali deset malých žlutých housátek. Babička svým očím nejprve snad ani nevěřila, ale pak se velice rozzlobila. Vůbec poprvé tehdy zašla časně ráno do pokoje k dceři a pan Jan, když ji uviděl, jak je bledá a pláče, úplně se polekal, že se snad Barunce cosi hrozného stalo či zloději vykradli celou komoru. Když se dozvěděl, co se přihodilo, s úlevou se usmál, ale samozřejmě, trest musel být vykonán. Sultán a Tyrl dostali těžkým bičem pár pořádných ran na pamětnou. Od té doby se psi housátkům raději zdaleka vyhýbali a babička jim také odpustila.

Když babička obstarala drůbež i zvířata v chlévcích, vrátila se do své

světničky, aby lehkým zaťukáním na čelo vzbudila Barunku.

A v přilehlém malém pokojíku vzbudila i oba chlapce.

Po snídani, když bylo pěkné počasí, podnikala babička

s dětmi rozličné vycházky. Nechodili jen po blízkém okolí, ale nejednou zamířili na kus řeči do myslivny či do mlýna. Mnohdy vedla jejich cesta do lesa, kde babička pilně sbírala různé byliny, které pak doma sušila. Každý podzim navíc pravidelně na Staré bělidlo přicházela babka kořenářka až z Krkonoš. Přinášela horské bylinky, vonné mechy a jiná speciální koření. Zůstávala přes noc a navečer vždy v kuchyni vyprávěla o mocném Rybrcoulovi, který na horách kraluje. Je to vládce počasí, poslouchá ho vítr, déšť i sníh. Většinou nechává lidi bez povšimnutí, ale někdy se tak rozhněvá, že metá hromy i blesky a umí i další ukrutné kousky. Při takovém vyprávění se děti, bez hlesu sedící na peci, k sobě vždy trochu vystrašeně přitiskly.

To babička dětem vyprávěla jiné zkazky. O letních večerech venku pod lípou, v zimě u ní ve světničce jim povídala o moudré Sibyle, věštkyni, která viděla do budoucnosti. Kdysi pronesla i proroctví o české zemi. Pravila, že pouze svornost a porozumění mezi všemi obyvateli přispějí ke zdaru české země. A neméně důležitá je i láska k rodné vlasti. „Věřím, že na to vždy budete pamatovat,“ dořekla babička pohnutým hlasem. I Barunka byla dojatá, sklonila hlavu do babiččina klína a zašeptala: „Já na to nikdy nezapomenu!“

